

"סוד החשמל"

עצומת 37א את אי"ה בקרוה

ד"ר מתוך סדרת הספרים

גליון פרשת וישב ה' אלפים תשע"א "תעוררו את האהבה עד שתחפץ", [מותר לצלם לזיכוי הרבים]

מכירת יוסף בעבור נעלים

נגלית אסור בנעילת הסנדל, וכן הכהנים לא שמשו במקדש אלא יחפים. וכן מובא ב'ספר החיים' לאחיו של המהר"ל (ד, ז) שהאותיות נע"ל, באות אחר האותיות מס"ך, הינו שעניני הנעל והחמר, הם מסך למי שרוצה לדבק בה, ומשה היה צריך התפשטות מעניני העולם הזה, ולכן הקב"ה אמר לו "של נעליך" הינו שיפרש מעניני העולם הזה, ויזכה למדרגות הרמות, וכן אם נפחית את מספר נעליך ממספר רגליך בבחינת "של נעליך מעל רגליך", וקבל מספר מזבח הוי"ה, דמי שפרוש מעניני העולם הזה ומסיר את הנעלים הוא מעלה את הכל למעלה כמו מזבח, כדבארנו במאמר 'מזבח לב'. וזאת היתה שיטת יוסף פרישות מעניני העולם הזה. וכן הכתוב שנאמר על יוסף (בראשית מא, לח) "איש אשר רוח אלהים בו" ס"ת חמור, דיוסף זכה לרוח אלהים בזכות שזנך את החמריות שבו. ונראה דלכן יוסף זכה להיות המפרנס של כל אחיו, כמו שכתוב (בראשית מב, ו) "ויוסף הוא המשביר", היות שהוא היה פרוש מעניני עולם הזה, לכן זכה להשפיע עניני עולם הזה ופרנסה וכו'. כשם שמצינו על ר' חנינא בן דוסא (תענית כד:) כל העולם כולו נזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני דיו בקב חרובים מערב שבת לערב שבת. הינו בגלל שדי לו בקב חרובים, והוא פרוש מעניני העולם הזה, זו הסבה שכל העולם נזון בזכותו. וכן הכתוב (בראשית מא, מה) "אסנת בת פוטי פרע כהן און" ס"ת תעני"ת, דאסנת אשת יוסף מרמזת על הקשר של יוסף לעניני העולם הזה, וקשר זה היה בבחינת פרישות הנרמזת בתעני"ת.

נראה דזה הטעם שהקב"ה סובב שיוסף ירד למצרים להכין את ביאת יעקב והשבטים לשם, דבשביל לרדת למצרים לתוך עמק הסמא, ולהיות מלך, ולעמד בכל הנסיונות, צריך את יוסף ששיטתו פרישות גמורה מעניני עולם הזה, ממילא הוא יכול לרדת לעמק הקלפות ולעמד בנסיונות. וכן הכתוב (בראשית מא, מג) "ונתון אתו על כל ארץ מצרים" ס"ת צוללן, דצוללן הוא אדם שיורד לתוך מים, כמו שכתוב (שמות טו, י) "צלו פופרת במים אדירים". ושם זה השתלשל בגשמיות לאדם שצולל לעמק המים למקום שאינו שייך אליו ועושה שם כרצונו, ויש לו הגנה בחליפה מיחדת שהוא לובש. וכן יוסף ירד לעמק טמאת מצרים ולא הזיקה לו כלום, בזכות הקדשה ששמרה עליו. ואמרו"ר הוסיף שיוסף ירד למצרים לברר את הניצוצות, וברור זה נמשל בגמ' (ברכות ט:) שעשו את מצרים כמצולה שאין לה דגים, וממילא הוא צוללן שיורד לתוך מים להוציא ניצוצות.

מצינו במדרש (פרקי דרבי אליעזר לח) ומכרו אותו לישמעאלים בעשרים כסף, וכל אחד ואחד נטל שני כספים לקנות מנעלים לרגליהם, שנאמר "על מכרם בכסף צדיק ואביון בעבור נעלים". נראה לבאר הטעם שקנו נעלים דוקא, דהמחלקת בין יוסף לשבטים היתה על שתי שיטות בעבודת ה', כמובא בשפת אמת' (תרל"א) וזה לשונו כי בחינת יוסף היה להיות קדוש ונבדל בלתי לה' לבדו, כמו שכתוב "נזיר אחר", ובחינת יהודה היה להביא הקדשה גם בעניני העולם הזה, כמו שכתוב "ואל עמו תביאנו", וכן מובא שם (תרמ"ט) ועל שם זה נקרא יוסף שהוא לעורר התוספות שבא למעלה מהטבע, לכן לא היה יכול לסבל כמו שכתוב "ויבא יוסף את דבתם רעה", והשבטים היו מוכנים לתקן עולם הזה, כדאיתא במדרש "וישבו לאכל לחם", להאכיל.

ושמעתיה בשם הגרש"ז אורבך זצוק"ל שבאר מדוע מברכים על הנעלים שעשה לי כל צרכי, דהנעל נעשית מעור של בהמה, ובה שהאדם משתמש בעור של הבהמה לצרכו, הוא משתמש בכל הבריאה לצרכו, דהחי הוא מעל הצומח והדומם, ואם האדם שולט על החי ומשתמש בו לצרכו, זה מגלה שהאדם שולט על כל הבריאה שכלולה בחי צומח ודומם, ומשתמש בה לצרכו. ולכן קנו השבטים נעלים דוקא, לסמל את שיטתם בעבודת ה', שהאדם צריך להשתמש בעניני העולם הזה לצרכו, ולקדשם, ובנעילת נעלים כוללים כל עניני העולם הזה כל צרכי. לכן הם קנו בכסף שקבלו עבור יוסף נעלים, לרמז שהשפע דקדשה שבא מהיסוד של יוסף, צריך לרדת למטה מטה לעניני העולם הזה לקדשם. וכן מצינו במדרש פליאה' (אות כח) מה בצע כי נהרג את אחינו ונברך ברפת המוציא. רואים שהריגת יוסף היתה לצרך שיטתם בעבודת ה' שצריך לברך המוציא, הינו להשתמש בעולם הגשמי ולקדשו.

וכן נראה דהאחים מכרו את יוסף להורידו לעמקי הקלפות, לרמז שהשפעת היסוד צריכה לרדת לעמקי הקלפות בעולם הזה להשפיע את השפע, ומרמז במדרש (ב"ר פד, יז) "וישבו לאכל לחם" אמר ר' אחנה בר זעירא עברתן של שבטים זכורה היא לעולם, תקנה היא לעולם, "וישבו לאכל לחם" מאכיל לחם לכל באי העולם. רואים שמכירת יוסף הביאה לחם לכל העולם וגם לאמות העולם, דזה מה שהאחים רצו במכירת יוסף, להוריד את שפע היסוד לכל העולם כולו.

ואלו יוסף שיטתו היתה בבחינת (שמות ג, ה) "של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא", שהאדם צריך לפרש מן העולם הזה שהוא בבחינת נעלים, ולדבק בקב"ה. וכן מובא ברמב"ן (שמות ג, ה) בכל מקום שהשכינה

ה'אור החיים' (בראשית מה, כו) מקשה מדוע יוסף לא גלה לאביו כל השנים שהוא חי במצרים, ובפרט לאחר שנודע לו מהאחים שאביהם חושב שהוא מת, מדוע יוסף עכב את הבשורה אפלו ליום

אחד. ועוד מקשה שם סתירה משני מדרשים בדב"ר (צא, ו) מובא "וַיִּרְדּוּ אַחִי יוֹסֵף בְּתַחֲלֵה מְכֹרֵהוּ, וּלְבַסּוֹף מִתְחַרְטִין וְאוֹמְרִים

וְעַל דרך זה נראה לבאר ענין החליצה למי שאינו רוצה ליבם את אשת אחיו, דמאחר וזמנו לידו מצות יבום, שענינה השתמשות ותקון בעניני העולם הזה, לשא את אשת אחיו, והוא איננו רוצה, לכן חולצים את נעלו, לגלות שאדם זה, שאינו משתמש בעניני העולם הזה לצרכו כפי רצון ה', איננו ראוי לנעל נעלים. דנעילת הנעלים מסמלת את שליטת האדם על עניני העולם הזה, ושמוש בהם לצרכו כפי רצון ה'. וכן **לְבַנְיָה** המסמלת את המלכות מרמזת בכתוב (דברים כה, ט) "וְחִלְצָה נַעֲלֹ מֵעַל רַגְלֹ וַיִּרְקָה בְּפָנָיו וַעֲנָתָה וְאָמְרָה" בדלוג ז' אותיות, דאדם זה שאינו מיבם חסר במלכות שלו, דענין המלכות הוא להשפיע לשני, כדבארנו במאמר 'השלחן פה'.

מְצִינֵנו ב'מדרש פליאה' (אות י) "**נַעֲשָׂה אִדָּם בְּצִלְמָנוּ אִם הוּא מְקִיָּם חֲלִיצָה וַיְבוּם אִיהוּ בְּצִלְמָנוּ וְאִם לָאו לָאו.** ומבאר לדברינו דמי שמקים יבום, או חליצה במצב שאין ברכה, יש לו בחינת **"צִלְמָנוּ"**, שמסמל את שלמות האדם. וכן מובא ברבנו בחיי (דברים כה, ט) שאדם שאינו מיבם הוא אכזרי. וכן **יְבוּם** בגימטריא **זָנַב.** דבזווג אמת של איש ואשה, האשה היא בבחינת זָנַב, כפי שבארנו במאמר 'חשמל דם' מדוע חנה היתה בתחלה זָנַב של אדם הראשון. וכן יבמה היא הזווג האמתי של המיבם. וכן **חֲלִיצָה** בגימטריא הכתוב "כי מאיש לקחה זאת" דכשם שאדם וחנה היו אחד ונפרדו, כך חליצה זו מפרדה בני זוג שעל פי האמת הם אחד. דזה גופא שיש לו מצוה ליבם, זה מראה שבשרש הנשמה הם אחד ד"משפטי ה' אמת צדקו יחדו", והקב"ה בודאי זמן לו את זיווגו האמתי.

נְרָאָה דהלשון **מְנַעֵל**, כמו שכתוב (שמואל ב' יג, יח) "**וְנָעַל הַדָּלַת אַחֲרֶיהָ**", היא מלשון **נַעַל**, דנעילת דלת גם מסמלת את עליונות האדם ושליטתו בעניני העולם הזה.

כְּתוּב (רות ד, ז) "**לְקַיֵּם כֹּל דְבַר שֵׁלֵף אִישׁ נַעֲלו וְנָתַן לְרַעְהוּ וְגו' וַיֹּאמֶר הַגָּאֵל לְבַעַז קְנֵה לְךָ וַיִּשְׁלַף נַעֲלו.**" נראה לבאר הטעם שהיו עושים קנין על ידי שליפת נעל, דהנעל מסמלת את שליטת האדם בכל עניניו, וכשאדם רצה להקנות משהו לשני או לקנות משהו מהשני, היו שולפים את הנעל ונותנים לשני, לסמל שהנעלות עברה לשני, והשני קנה את החפץ. ובספר 'רץ כצב' (ח"ב ע' קצב) מביא פרוש מהרב צבי אינהורן זצ"ל, על דרך זה באפן אחר. שעליונות האדם על החי היא בזה שיש לו כח הדבור, וזה רק לאדם שעומד בדבורו. אבל אדם שמפר דבורו אבד את עליונותו על החי. וכיון שקנין חליפין עקרו בדבור, הוסיפו לו את שליפת הנעל, לרמז לו שאם אינו עומד בדבורו אינו כדאי לנעל מנעלים.

נְרָאָה דלכן אבל אסור בנעילת סנדל של עור דוקא, מה שאין כן בנעלים של בד או גומי אין אסור, כמובא בשו"ע (או"ח תקנ"ד, טז). דבארנו במאמר 'טעם לאבלות' שענין האבלות הוא שהאדם יפרש מהענינים הנשמיים כדי שיגיע לשברון לב ולתשובה, וממילא אין זה זמן להראות את עליונות האדם, מה שאין כן בשאר נעלים.

אחד. ועוד מקשה שם סתירה משני מדרשים בדב"ר (צא, ו) מובא "וַיִּרְדּוּ אַחִי יוֹסֵף בְּתַחֲלֵה מְכֹרֵהוּ, וּלְבַסּוֹף מִתְחַרְטִין וְאוֹמְרִים אִימְתֵי נִרְדָּ לְמִצְרַיִם וְנִחְזִיר אֶת אֲחִינוּ לְאֲבֵינוּ, וְכִשְׂאֲמַר לְהֵם אֲבֵיהֶם לִירְדָ לְמִצְרַיִם נָתַנוּ כָּלָם דַּעַת אַחַת לְהַחְזִירוֹ, וּב'מדרש תנחומא' (ויגש ה) **כִּינֹן שֶׁהַפִּירוּהוּ [הָאֲחִים אֶת יוֹסֵף] בְּקֶשׁוּ לְהִרְגוֹ, יָרַד מֵלֶאָן וּפְזָרָם בְּאַרְבַּע פְּנוֹת הַבַּיִת, רואים במדרש אחד שהאחים התחרטו ורצו להחזירו לאביו, ובמדרש שני כתוב שכינן שהפירוהו רצו להרגו.**

נְרָאָה לישב על פי ה'שפת אמת' דלעיל שהאחים רצו להרגו משום שחלקו על שיטתו בעבודת ה' ואחזו ששיטה זו אין לה מקום בעולם, ומאחר שיוסף חולם ששיטתו תנצח והם ישתחוו לו, הם פסקו שהוא חייב מיתה וצריך להרגו כדי שחס ושלום שיטה זו לא תנצח ותכפה עליהם לנהוג בה. ויוסף ידע את כל זה לכן הוא פחד כל השנים לעשות מעשה מצדו לגלות לאביו היכן הוא נמצא וכו', שמא האחים יתעוררו מחדש להרגו, דזה שהקב"ה עשה לו נס פעם אחת שמכרוהו ולא הרגוהו, אין זה אומר שיהיה לו טוב נס, וכיון שהאחים פסקו שעל פי דין הוא חייב מיתה, הדין לא השתנה וצריך להזהר מהם. ורק כשראה שמשמים מסובבים שהוא חייב להתגלות, שיהודה נגש אליו ורצה להרגו וכו' כמובא ברש"י (ריש ויגש), רק אז יוסף התגלה לאחיו, וגם האחים כשבאו למצרים והיו מוכנים להחזירו לאביו כמובא במדרש הראשון שהבאנו. אין הפננה שפסקו דין חדש שיוסף אינו חייב מיתה, אלא שהחליטו שאם הוא עבד שנים רבות כל כך, בודאי כבר יסכים להפגע להם ולקבל שיטתם, ואז יפדוהו ויחזירוהו לאביו, לכן באו למצרים במטרה לפדותו אם הוא עבד. וכשגלו שהוא מלך, ושיטתו מנצחת, שאכן הם השתחוו לו, מיד התעורר אצלם הפסק דין מחדש, ורצו להרגו, כדי להוכיח ששיטתם היא נכונה, וכאן בא מלאך ופזרם בארבע פנות הבית עד שיוסף פיסס ונתפסו.

לְעֵתִיד לבא יזכו לאחד שתי השיטות של יהודה ושל יוסף יחד, הינו גם להשתמש בעניני העולם הזה, וגם להיות דבוקים בה' בדרגה הגבוהה ביותר, וזה שכתוב (יחזקאל לו, טז) "**קַח לְךָ עֵץ אֶחָד וְכַתֵּב עָלָיו לֵיהוֹדָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו, וְלָקַח עֵץ אֶחָד וְכַתֵּב עָלָיו לְיוֹסֵף וְגו' וְהָיוּ לְאֲחָדִים בְּיָדְךָ.**"

נְרָאָה דלכן לפני ברפת כהנים, הכהנים צריכים לחלץ את הנעלים, כמובא בגמ' (ר"ה לא:), דבברפת כהנים ממשכים את הברכה ממקום גבה מאד על ידי שמתחברים לעולם השמיני כדבארנו במאמר 'חוטי החשמל מתחברים לשמיני'. ממילא אין מקום להראות ישות ובעלות בזמן זה, וצריכים לחלץ את הנעלים, בבחינת **"שֵׁל נַעֲלֶיךָ"**, ולכן תקנו ברכה זו בברפת מודים, דבמודים אנו מתבטלים ומשתחוים לקב"ה בדרגה הגבוהה ביותר, כדבארנו במאמר 'אין ישיבה בעזרה'. וזה הזמן להמשיך ברפת כהנים ממקום הקדש. וכן הכתוב (שמות ג, ה) "**שֵׁל נַעֲלֶיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ**" ר"ת **נְמִ"ר** המסמל עזות, כמובא במשנה (אבות ה, כ) **עַז כְּנֹמֵר**, דבמקום זה צריך להסיר את

אודה מאד לכל מי שישלח לי הוספות על מאמר זה לזיכוי הרבים
בכדי להוציא לאור את המהדורה החדשה של ספר 'סוד החשמל' אנו זקוקים לעוד נרשמים. הנרשמים מראש יקבלו את הסט [4 כרכים] במחיר 80 ₪ בלבד. אין צורך לשלם מראש. נא להשאיר הודעה בתיאור 0573109982 או בפקס 0737254480. או במייל fish@neto.net.il כמו כן אנו זקוקים לתרומות להדפסת עלונים. המעוניינים בחוברת 'פתח לסדור הרש"ש' או 'סוד החצי' [כל חוברת 250 עמודים 5 ₪] ישאירו הודעה כנ"ל. המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני את מאמר צניעות האישה עם הוספות חדשות [סוד חיי האישות לאור הקבלה לנשואים בלבד], או את הגליון החודשי, ישלחו בקשה לכתובת המייל.